

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

I. De Pace quae nobis à Deo procurata est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Τάδε η δεκάτη αρχή τα βίβλα της ἐνηλικοπατικῆς ισορίας.

- α' Περὶ τῆς ἐκ Θεῶν πρυτανεύθεσης ἡμένιν εἰρήνης.
 β' Περὶ τῆς τῶν ἐπικλησιῶν ἀνανεώσεως.
 γ' Περὶ τῶν καὶ πάντα τόπον ἐγκατινίων.
 δ' Πανηγυρεύος ἐπὶ τῇ τῶν πρεσβυτάρων φαιδρότητi.
 ε' Αὐτίγραφα βασιλικῶν νόμων.
 σ' Περὶ τῶν χεισιανοῖς περσικόντων.
 ζ' Περὶ τῆς τῶν κληροκονίων αἱλεπτερυγησίας.
 η' Περὶ τῆς Λικινίας εἰς ὑπερον κακοτερπίας, καὶ τῆς κατασερφῆς αὐτῆς.
 θ' Περὶ τῆς νίκης Κωνσταντίνου καὶ τῶν ὡς αὐτότοις ὡς την Ρωμαίων ὁπλῶν
     ταρξέσιγχων.

*IN DECIMO ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ LIBRO
hac continentur.*

- I. De Pace quæ nobis à Deo procurata est.
  - II. De instauratione Ecclesiarum.
  - III. De Ecclesiarum ubique dedicationibus.
  - IV. Oratio panegyrica de spendorē & gloria rerum nostrarum.
  - V. Exempla legum Imperialium.
  - VI. De rebus ad Christianos pertinentibus.
  - VII. De immunitate Clericorum.
  - VIII. De Licinii subsecuta posthac malignitate, déque ejus interitu.
  - IX. De Constantini victoria, & de bonis quæ cunctis in orbe Romano degentibus operā contigerunt.

EVSEBII EYΣΕΒΙΟΥ
PAMPHILI ΤΟΥ ΠΑΜΦΙΔΟΥ,
ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ
LIBER DECIMUS. Εκκλησιαστικῆς ισορίας
Λόγῳ 1.

Λόγος 1.

CAPUT I.

De pace qua nobis à Deo procurata est.

Huc refer
Niceph.
l. 7. c. 40.

De omnibus igitur gloria sit omni-
potenti Regique omnium Deo;
gratia item Servatori ac Redemptori
animarum nostrarum Iesu Christo, per
quem precamur ut pax nobis firma &
stabilis, immunisq; tum ab externarum
rerum tum ab omnibus animi molestiis
ac perturbationib⁹ perpetuò conserve-
tur. Porro quandoquidem tuis precibus
adulti hunc decimum Historie Ecclesia-

A

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Πατέρας ή εγώ θεωρούμενος μείον επάργυρος.

ΘΕΑΔὴ χάρις ἐπὶ πᾶσι τῷ παντού
καὶ βασιλεῖ τῶν ὄλων πλείστη ἔγινε
τηνεκ λυτρωτῇ τῶν Ψυχῶν ἡμῶν Γνωστῶν,
διέγειται τῆς εἰρήνης ἐκ τε τῶν ἐξωθερό-
ρων, καὶ τῶν καὶ διανοιαν, βέβαιαν καὶ απάντη-
φυλάσσεις ἡμῖν διαπαντος ἐνχυμέσθαι
μαδεῖταις σαις ἐνχαίσης καὶ τὸν δεκάταν
τετωτοῖς προδιεξοδούσθεισι τὸν κυκλοποιεῖν
ἴσορας.

Ιεροπόλισθεντες τόμοιν, οἱ τέταρτοι Πληρά-
καρδιοι ερωτατέ μοι Παυλίνε, ὡστεξε Οὐσι-
οφρεγομάστετης ὅλης ψωθεσεως ἀναζωώ-
μενοι εἰκότως δι' ἐν δρεμώτελειωτὸν τέλειον
εἰσαθακ πανηγυνεικον τῆς τῶν ἐκκλησιῶν
ἀναστοσεως λόγου κατατεξόρδη, θείω πνεύ-
ματι πειθαρχεῖτες, ὁδέ πως ἐγκελδυομένω.
πατετῷ Κυριῳ ασμα καινον, ὥπ θωμασά
ἐποίσεστωσεν αὐτὸν ἵδεξα διλέ, ηδό βρα-
χιονός αὐτῷ ἐγνάετε Κύρῳ τὸ σω-
τειον αὐτῷ. εἰσαποντῶν ἐθνῶν απεκτινεψε
πηδικιοσιών αὐτῷ. ηδη τῷ λογίῳ αφε-
σάσθιον τὸ καινὸν ἄσμα, διὰ τοῦτον τοῦ ἀκο-
λεύοντος Θητωνάρμηρος, ὅποι οὐτας ηδη
σκεπεῖται ἐκείνας ὁ Θεος τε καὶ διηγήσεις, τοιαυ-
τανης ὄραγη τοιαστα πανηγυρίζειν ηξιάθη-
μενοι, οια τῶν αφετηρίδης πολλοι τῷ οὐλε δίκαιοι
η Θεος μάρτυρες ἐπεδύμησαν Επί γης ιδεν,
η εκείδον. ηδη απεστη, ηδη έστη. απλοι
μεν τάχος πεντανήσεις, τῶν πολὺ κρεπτίονων
πεντον. εν τούτοις ζευγοῖς, ηδη περιελθω τῆς
οὐλες τευφῆς ἀναρράπασιν εἴνετες. ημεῖς δὲ ηδη
ταῦτα μειζόνα ηδη ημάς ψωδρήσιν ὁμο-
λογεῖτες, ψωδεικεπεπλήγμεσθα μεν τῆς τού-
των μεγαλοδωρεᾶς την χάριν. Σαρπι-
ζομεν δὲ εἰκότως ὅλης Ψυχῆς διωάμει σέ-
σοντες, ηδη ταῖς ἀναγράπτοις περφρήσεσιν
ἀνθειαν Επιμαζηράντες, διών είρηται. δεδη-
τε καὶ ιδετε ταξεγατε Θεός, ηδη θέρε-
ζηπτη τῆς γης ανταναιμῶν πολέμους μεχει
τῶν περιστων τη γης. τοξον σωτείρειη ηδη
σωδηται οπλον. ηδη θυεσε, κατακαύτει ηδη
πυρι έφοισ εἰς ημάς ηνεργώς πεπληγωμέ-
νοις χώροις, τὸν έφεξης σωμάτιον μεν λόγον.
ηφαντο μεν δη καθ οὐ δεδηλωται τεσπον,
πάντοτην θεομησων γρύζον. ηδη της αιθρώπων
άδροις οὐλες ζτως ζεαλητο, οὐ πάλιν
ρημα θεον τέλον έχειν το λέγον. ειδον άσε-
σθητερην φεμενον κε επαιρεμενον οὐς τας Κέ-
ρος η Λιβάνη. ηδη παρηλθον καὶ ιδη σοκην. ηδη
ειπτοσα τον τόπον αὐτῷ ηδη εχ ουρέθη η-
μερο η λοιπον ηδη φαιδρο ηδη διωγνη,
μηδενος νέφες αυτην έποκιαζον. ηδη ουτος
θεονις θολαις ηνα την οικουμένην παταγα-
ταις οικλησιαις τη Χειρη κατηγαζεν. ηδη
ηδη η τοις εξωθεν τη κατ ημάς ηδης
φθονο, σωμαπολαύειν ημιν τῶν ισων. διπορ-

A sticæ librum, prioribus jam decursis op-
portunè tandem adjecimus; eum tibi
nuncupantes sacratissime Pauline, te
velut signaculum totius operis nostri
prædicabimus. Nec absurdè, ut opinor,
absolutam omnibus numeris oratio-
nen panegyricam de Ecclesiarum in-
stauratione hic in perfecto numero col-
locabimus; obtemperantes hac in re
Spiritui divino qui nos hortatur his ver-
bis: Cantate Domino canticum novum
Psal. 97.
quia mirabilia fecit. Servavit eum dex-
tera ejus & brachium sanctum ejus. No-
tum fecit Dominus salutare suum; in
conspicuū gentium revelavit iustitiam
suam. Itaque sacra Scriptura novum no-
bis canticum ordini præcipienti in pra-
ficiuntur succinamus: quandoquidem
post illa visu tetra dictuq; ipso horren-
da, tandem ea videre eaq; festa celebra-
re nobis concessum est, que plurimi an-
teā vere justi ac martyres Dei cernere
in hac vita atque audire omnibus votis
optarunt, nec tamen videre atq; audire
potuerunt. Sed illi quidem velocissimo
cursu prægressi, longè meliora ac præ-
stantiora adepti sunt: in cælum ipsum &
ad divinæ voluptatis paradisum transla-
ti. Nos vero hæc etiam quibus fruimur,
majora esse meritis nostris confitentes,
C magnificientiam divini beneficii cum
quodam stupore miramur: Deumque
ejus auctorem totis animi viribus mérito
veneramur; ea que olim per Proph-
etam prædixerat & que sacris Volumini-
bus prodita sunt, verissima esse testan-
tes. Sic autem habent: Venite & vi-
dete opera Domini que posuit prodi-
gia super terram: auferens bella usque
ad fines terræ. Arcum conteret, con-
fringet arma, & scuta comburet igne.
Quæ cùm omnia nostris temporibus
manifestè completa sint, lati deinceps
& gratulabundi narrationem nostram
prolequamur. Ad hunc igitur quem
diximus modum universa stirps ho-
ustum Dei funditus excisa & ex homi-
num conspicuū subito sublata est; ita ut
rurus divinum illud compleretur ora-
culum quod sic ait: Vidi impium super-
exalratum & elevatum sicut Cedros Li-
bani. Et transivi & ecce non erat: &
Psal. 57.
quaesivi locum ejus & non est inventus.
Iamque dies serenus ac liquidus, nulla
amplius nube fuscatus, Ecclæsias Chri-
sti toto orbe diffusas cælestis lucis
splendore illustrabat. Licebatque iis
etiam qui à cœtu religionis nostræ alieni
essent, si non iisdem frui nobiscum,

Aaa

at certe patrem aliquam & quasi efflu-
xum percipere eorum bonorum qua-
nobis à Deo fuerant procurata.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Περὶ τῆς ἐκκλησίας ὁ ἀντιπόλεως.

Πάσι μὲν διαι τοῖς αὐτοῖς πόλεσι τὰ ἐπιτή-
τυραννῶν καταδιώκεσθαις ἐλεύθε-
ριτῶν πολέων αἵτιλα γένοις κακῶν
ἄλλως μόνον ἀλυθῆ Θεὸν τὸν ταῦτα εὐ-
τελέμαχον ὄμολόγον μάλιστα δὲ καὶ το-
πὸν τοῦ Χριστὸν Θεός ταῖς ἐπιδια-
μένοις, ἀλεκτοῖς παῖς τῷ ἐφροσυνῆς πε-
πτασιν ἐπήνειχε. πάλια τόπον τοῦ
μηρεύταις τῶν τυραννῶν δυοτεσσεῖς πε-
μφρον, ὥστερ ἐπὶ μακρᾶς καὶ παντοφορί-
μης αἰαβίωσκοντα θεωμένοις, νεώτεροι
ἐκβαθύεις ὑπὲρ ἀπειρονούσιν περιμένονται
πολὺ κρείποντα τὴν αἴλιαν τῶν παλαιῶν
λιορημάρων διπλαμέαντας. ἀλλα
σιλεῖσι οἰανατάτῳ σιωπήσονται ταῖς ιπ-
στατῶν νομεδεσίαις, τὰ τῆς ἐπὶ Θεός μετα-
διαρεῖσθαις εἰς μακρῷ ἐπὶ καὶ μέσον οἰκη-
τον ἐφότα δὲ εἰς περσιπονοῦποιούς
σιλέως γράμματα, στηματι-
στεις ὡν ἐπὶ δοπερόποτα ψυχοῖς ἀντὶ τούτων
κοιλακαρέν. ἔλογχος, ὥστερ ἐπὶ ιερᾶς
τῆς βίλως, ταῖς Φωνᾶς ὃν τῆς Ρώμαιης
Ἐλάδα γλώσσαι μεταληφθεῖσαι ἔχει
ξαλώσις αὐτοῖς μεθ' ημάς ἀπασι φέ-
δοι μημένης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Περὶ τῆς πάσης τόπου τοῦ καταλα-

Επίδε τέτοιος, τὸ πᾶσον εὔκταιον καὶ
ποθεμφρον σιωπεργείτο θεατα, εἰ-
νῶν ἑοταῖς καὶ πόλεις, καὶ τῶν αρινεοποιῶν
περσευκηρείων αἵφερώτεις. Ἐπισκοπῶν πο-
ταυτό σιωπευσθεῖς, τῶν πορρωθευέσθαι
πῆσι συνθρομαζολαῶν εἰς λαζες φιλοφροντι-
τῶν Χειρεζούσιματος μελῶν εἰς μιαροποιῶν
ἀδμονίας ἐνωπιοῖς σιωπήσετο δὲ διαιτήσεων
περιρρήσται. Περφύλκη μισκῶν τοι μετα-
περγματικόν, οὐσέον πρεσβόσεον, καὶ αεισι-
περείσθημοντα καὶ οὐσα θεατικῶν οἰλογο-

Huc refert
Niceph.
1.7.c.40.

C A P I T U L U M I I.

De Ecclesiastum ubique dedicationibus.

Huc refert
Niceph.
1.7.c.40.

Posthac votivum nobis ac deside-
ratuum spectaculum prebebatur,
dedicationum scilicet festivitas per
singulas urbes, & oratoriorum recens
structorum consecrationes: Adhac
Episcoporum conventus; peregrino-
rum ab externis & procul disstis re-
gionibus concursus; populorum mu-
tua inter se caritas ac benevolentia,
cum membra corporis Christi in u-
nam compagem coalescerent. Itaque
juxta Propheticum oraculum quo ea
qua ventura erant sub arcana quadam
imagine prædicebantur: Os aptaba-
tur ossi, & junctura juncturæ: Et

Ezech. 37.